

UCHWAŁA NR XVIII/ ... /25
RADY GMINY SIEKIERCZYN
z dnia ... listopada 2025 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siekierczyn na lata 2026-2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, ze zm.), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), art. 1 i art. 3 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.) Rada Gminy Siekierczyn uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siekierczyn na lata 2026-2029”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siekierczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 r.

WOJT GMINY
Dariusz Jurdyński

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XVIII/.../25 Rady Gminy Siekierczyn z dnia listopada 2025 r.

Ustawodawca nałożył na gminy jako zadania własne następujące obowiązki wynikające z niżej wymienionych przepisów:

1. art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) – opracowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) – opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
3. art. 1 i art. 3 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.) – opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Nikotynizmowi.

Biorąc powyższe pod uwagę, niniejsza uchwała stanowi wykonanie ww. obowiązków, a jej podjęcie jest konieczne i w pełni uzasadnione.

WÓJT GMINY
Dariusz Farykoń

Załącznik

do Uchwały Nr XVIII/... /25

Rady Gminy Siekierczyn

z dnia listopada 2025 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE SIEKIERCZYN**

NA LATA 2026-2029

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Siekierczyn na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, obejmuje lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków, a także zagrożeniami behawioralnymi w Gminie Siekierczyn zwanej dalej Gminą. Zawarte w niniejszym dokumencie ustalenia wyznaczają również zakres i sposób realizacji innych zadań własnych gminy związanych z problematyką uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałaniem przemocy.

Główną podstawę prawną Programu stanowią:

- 1) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151),
- 2) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939),
- 3) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1673),
- 4) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1214 ze zm.),
- 5) ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1670) oraz ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 sierpnia 2023 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1718),
- 6) rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z dnia 27 grudnia 2007 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1936),
- 7) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 642).

Jak również Programy Gminne, takie jak:

- 1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siekierczyn na lata 2023-2027,
- 2) Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Siekierczyn na lata 2024-2026.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy należy w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program zawiera także propozycje realizacji zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939) oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej

(t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 416). Zadania te wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z przepisami tej ustawy¹;
- 2) pomoc w leczeniu, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Gmina Siekierczyn systematycznie podejmuje wysiłki w kierunku wsparcia zdrowia psychicznego i dobrostanu swoich mieszkańców, rozszerzając w ostatnich latach zakres aktywności o działania związane z uzależnieniami behawioralnymi. Uzależnienia te, obejmujące problematykę taką jak nadmierne korzystanie z mediów cyfrowych, hazard czy inne zachowania kompulsywne, stanowią coraz większe wyzwanie dla współczesnych społeczności. Dzięki tym działaniom Gmina Siekierczyn ma nadzieję nie tylko zmniejszyć występowanie uzależnień behawioralnych, ale także zwiększyć ogólną świadomość na temat ich wpływu na zdrowie i dobrostan mieszkańców.

Na podstawie przeprowadzonej Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Siekierczyn za najpoważniejsze problemy pośród lokalnej społeczności należałoby uznać:

1. Nadużywanie urządzeń elektronicznych – uzależnienie od Internetu i urządzeń elektronicznych zostało uznane za poważny lub bardzo poważny problem przez 78% dorosłych badanych. Znaczna część badanych uczniów spędza przy urządzeniach elektronicznych co najmniej 2 godziny każdego dnia. Problem ten szczególnie dotyczy dzieci i młodzieży, które spędzają dużo czasu przy ekranach, już od etapu przedszkolnego, i często korzystają z Internetu do grania w gry czy korzystania z mediów społecznościowych. Zwraca się również uwagę na fakt poczucia bezkarności

¹ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 1449).

dzieci i młodzieży działających w Internecie, gdzie coraz częstsze są przypadki różnego rodzaju cyberprzemocy (w tym hejtu).

2. Spożycie alkoholu wśród dorosłych, jak i wśród dzieci i młodzieży – w przeprowadzonym badaniu spożyciu alkoholu zostało uznane za poważny lub bardzo poważny problem przez 80% badanych (w przypadku spożywania alkoholu przez dorosłych), w przypadku spożycia przez dzieci i młodzież – 48%. Zapytani o doświadczenie określonych wydarzeń związanych ze spożywaniem alkoholu w trakcie ostatnich 12 miesięcy, badani najczęściej wskazywali na głośne zachowanie młodzieży (46,15%), awanturę (36,90%) oraz wandalizm (32,05%). Ankietowani najczęściej określali dostępność alkoholu dla niepełnoletnich i nietrzeźwych jako dużą. Zdaniem 34,62% badanych spożycie alkoholu w trakcie ostatnich 3 lat wzrosło.
3. Problem narkotykowy – 51% ankietowanych uznało go za problem poważny, lub bardzo poważny. 60,26% ankietowanych dorosłych mieszkańców z terenu Gminy zna co najmniej jedną osobę zażywającą narkotyki. 6,41% dorosłych zna dokładnie jedną taką osobę, a 25,64% - poniżej pięciu osób. Liczne grupy spożywających narkotyki (powyżej 10 osób) zna aż 17,95% respondentów. Natomiast nieco ponad 11% badanych przynajmniej raz w życiu próbowało substancji uznawanej za narkotyk. Uczestnicy wywiadu fokusowego wskazywali na to, że do najczęściej zażywanych substancji należą amfetamina i metamfetamina.

Są to problemy, na które w szczególności powinno zwracać się uwagę podczas realizowania działań przedstawionych w Programie.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest spójny z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz Rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku. Uwzględnia on również zapisy ustaw o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (2021-2024), a także Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych przeprowadzoną wiosną 2025 roku.

II. REALIZACJA PROGRAMU

Realizacja Programu stanowi jedno z zadań własnych Urzędu Gminy Siekierczyn (dalej: UG). Za koordynację realizacji zadań zawartych w Programie odpowiedzialny jest Wójt Gminy Siekierczyn. Zadania Programu będą współrealizowane przez następujące podmioty:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie (dalej: Komisja lub GKRPA);
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie (dalej: GOPS);
- 3) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (dalej: ZI);
- 4) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (PK);
- 5) Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Siekierczynie (dalej: GOKiS);
- 6) Powiatowa Komenda Policji w Lubaniu (dalej: KPP);
- 7) Szkoły podstawowe oraz przedszkole z terenu Gminy (dalej: SZ);
- 8) Partnerzy zewnętrzni, w tym organizacje pozarządowe i biznesowe, indywidualni realizatorzy (dalej: PZ).

Adresatami podejmowanych działań są wszyscy mieszkańcy Gminy, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież;
- 2) rodzice, opiekunowie, wychowawcy;
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) osoby uzależnione i pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy;
- 5) osoby współuzależnione;
- 6) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 7) osoby doznające przemocy domowej;
- 8) osoby ze środowisk zmarginalizowanych lub/i narażone na czynniki ryzyka związane z zaburzeniami psychicznymi;
- 9) pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny: zmniejszenie występowania negatywnych skutków używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, w tym zagrożeń behawioralnych oraz przemocy, a także towarzyszących im czynników ryzyka wśród lokalnej społeczności, rozwijanie zasobów niezbędnych do podejmowania działań w tym zakresie oraz wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia.

Osiągnięcie celu głównego będzie wytyczone przez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie profilaktyki uzależnień, treściowo dopasowanych do odbiorców,
- 2) inicjowanie i koordynowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez poszczególne gremia społeczne,
- 3) udostępnianie osobom potrzebującym, możliwości korzystania z pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,
- 4) promocji zdrowego stylu życia,
- 5) szkolenia i doskonalenia osób zawodowo zajmujących się pomocą dzieciom, młodzieży i dorosłym.
- 6) wspieranie osób i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, w tym z problemem przemocy domowej.

Powyższe cele są w swoich założeniach zgodne z celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025, którym jest *wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu*, a także z jego celem operacyjnym nr 2 obejmującym: *Profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi*.

Zadania wskazane służące realizacji celu operacyjnego nr 2 to:

- 1) edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 2) monitorowanie i badanie problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);

- 3) edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 4) poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 5) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
- 6) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej;
- 7) redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich;
- 8) wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej;
- 9) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;
- 10) zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;
- 11) realizacja zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Cele te będą realizowane za pomocą wyszczególnionych w poniższej tabeli zadań.

Lp.	Działania szczegółowe i sposób realizacji	Realizatorzy zadania	Termin realizacji
-----	---	----------------------	-------------------

1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).		
	Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.	GOPS	W razie potrzeby
	Prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym, doświadczających przemocy domowej oraz ich rodzin, obejmującego także działania edukacyjne dotyczące uzależnień behawioralnych oraz zapewniającego bezpłatne porady prawne, konsultacje psychologiczne i psychiatryczne.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Pokrycie kosztów wszczęcia postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	UG	W razie potrzeby
	Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia oraz rehabilitacji osób uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych oraz osób dotkniętych przemocą domową.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Finansowanie bieżącej działalności GKRPA.	UG	działania ciągłe
	Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działalności GKRPA, rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, placówkach leczenia, kierowanie wniosków do Sądu.	GKRPA	działania ciągłe
	Wspieranie i współpraca ze środowiskami abstynenckimi oraz organizacjami pozarządowymi – w ramach edukacji szkół, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych.	GKRPA	działania ciągłe
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą.		
	Szkolenia specjalistyczne dla członków Komisji oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	PZ, GKRPA	działania ciągłe
	Aktywne uczestnictwo w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy oraz poradnictwo prawne i psychologiczne. Wdrażanie procedury „Niebieskich Kart”.	GOPS, GKRPA, ZI, KPP, SZ	działania ciągłe
	Zapewnienie profesjonalnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom doświadczającym przemocy, wychowującym się w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy. Udzielanie pomocy sprawcom przemocy.	GKRPA, ZI, SZ	działania ciągłe

	Działania informacyjne dotyczące przemocy w rodzinie oraz problemów uzależnień (alkoholowych i narkotykowych), mające na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz promowanie dostępnych form wsparcia.	ZI, SZ, GKRPA, GOPS	działania ciągłe
	Organizacja i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych, warsztatów oraz superwizji dla osób pracujących z dziećmi, młodzieżą i innymi członkami rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym, w tym kadry świetlic opiekuńczo-wychowawczych.	ZI, SZ, GKRPA, GOPS, PZ	działania ciągłe
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.		
	Realizacja programów profilaktyki z zachowaniem standardów jakości programów profilaktycznych, z pierwszeństwem dla tzw. programów rekomendowanych.	GOPS, PZ, SZ	działania ciągłe
	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych związanych z realizacją zadań określonych w programie.	GKRPA, SZ	działania ciągłe
	Prowadzenie działań informacyjnych o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej, w szkołach).	UG, SZ, GOPS, GOKIS, PZ	działania ciągłe
	Prowadzenie szkoleń doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznych (np. Program „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”) oraz kompetencji wychowawczych i profilaktycznych sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. (np. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”).	SZ, GOPS, GKRPA, PZ	działania ciągłe
	Organizacja spotkań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży dla rodziców uczniów.	SZ, PZ, GKRPA, GOPS	działania ciągłe
	Przeprowadzenie kompleksowej diagnozy lokalnych problemów społecznych na potrzeby gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, a także szkolnych diagnoz czynników chroniących i czynników ryzyka.	GKRPA, GOPS, SZ, PZ, UG	2026, 2029

	Udział w kampaniach profilaktycznych upowszechniająco — informujących z zakresu uzależnień behawioralnych, związanych z profilaktyką narkotykową oraz profilaktyką alkoholową dla dzieci i młodzieży, oraz ich rodziców.	SZ, UG, PZ, GKRPA	działania ciągłe
	Analiza możliwości utworzenia placówki wsparcia dziennego, organizacja spotkań integracyjnych.	UG, SZ, GKRPA	działania ciągłe
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
	Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, podmiotami leczniczymi i szkołami w zakresie profilaktyki uzależnień oraz organizacja wspólnych działań w tym zakresie w ramach monitorowania i badania problematyki uzależnień.	GKRPA, UG	działania ciągłe
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Siekierczyn oraz organizacjami sportowymi i kulturalno – oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.	GKRPA, SZ, UG	działania ciągłe
	Organizowanie i finansowanie wypoczynku – w tym: obozów, kolonii, wyjazdów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Siekierczyn.	GKRPA, SZ, PZ, UG	co roku
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		
	Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	GKRPA, PZ, UG	co roku
	Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel posiłkowy.	GKRPA	w razie potrzeby
	Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, na przykład przy użyciu metody „tajemniczego klienta”.	GKRPA, PZ	co roku

IV. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Finansową podstawę realizacji będą stanowić dochody własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18

ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Koszty realizacji Programu mogą też być pokrywane z innych źródeł, takich jak środki własne odbiorców czy partnerów zewnętrznych. W szczególności mogą być w tym celu wykorzystywane opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpkowe”), jednak wyłącznie na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.
3. Zlecanie zadań ujętych w Programie nastąpi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecanie zadań gminnym jednostkom organizacyjnym może nastąpić w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetowym Gminy.
5. Finanse niewykorzystane w danym roku budżetowym nie wygasają z upływem roku budżetowego i są przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Programu.
6. Podmioty realizujące zadania programu:
 - składają sprawozdanie z realizacji zadania,
 - zobowiązane są do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także dobrymi praktykami w tym zakresie można wyszczególnić następujące obszary funkcjonowania Komisji:

- 1) wykonywanie zadań nałożonych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawą o zdrowiu publicznym.
- 2) opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Siekierczyn,

- 3) prowadzenie postępowań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności:
 - liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zarówno w miejscu, jak i poza miejscem sprzedaży,
 - zasad usytuowania na terenie Gminy Siekierczyn miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 5) kontrola przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napoi alkoholowych,
- 6) kierowanie osób uzależnionych, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu na badanie przez biegłych psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazaniu rodzaju zakładu leczniczego,
- 7) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 8) prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia o nadużywaniu alkoholu,
- 9) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 10) organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

W ramach ciągłego doskonalenia działań Komisji oraz w celu zwiększenia efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację Programu członkowie GKRPA podejmą działania w zakresie rozeznania możliwości podjęcia oraz efektywności następujących zmian w swoim funkcjonowaniu:

- a. Prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu przez oraz ich rodzinami przez wyłącznie jednego lub dwóch członków GKRPA. Taka struktura może umożliwić bardziej indywidualne i skoncentrowane podejście do problemów uzależnienia, co może przyczynić się do zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych.

- b. Odbycie specjalistycznego szkolenia dla członków GKRPA oraz pracownika UG odpowiedzialnego za wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie prowadzenia kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na obrót alkoholem. Taka wiedza i umiejętności mogą przyczynić się do lepszego monitorowania i egzekwowania przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu, co z kolei może mieć pozytywny wpływ na zwiększenie dochodów z opłat wnoszonych z tego tytułu do UG.
- c. Ścisła współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Wiele przypadków przemocy domowej jest ściśle powiązanych z problemami alkoholowymi, a współpraca między tymi dwoma zespołami może przynieść korzyści zarówno w zakresie efektywności działań, jak i w optymalizacji wykorzystania dostępnych środków.

Taka międzysektorowa współpraca może obejmować wspólne planowanie i realizację działań profilaktycznych, wymianę informacji i doświadczeń, a także koordynację działań interwencyjnych. Wspólne działania mogą również przyczynić się do lepszego zrozumienia złożonych przyczyn i skutków przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu, co z kolei może prowadzić do bardziej skutecznych i celowanych interwencji. Komisja powinna rozważyć, w jaki sposób taka współpraca mogłaby zostać zorganizowana i jakie korzyści mogłaby przynieść, zarówno dla efektywności działań, jak i dla optymalizacji wykorzystania środków budżetowych. Współpraca ta może również przyczynić się do lepszego zrozumienia potrzeb społeczności lokalnej i bardziej kompleksowego podejścia do problemów związanych z alkoholizmem i przemocą domową w Gminie.

Komisja powinna dokładnie przeanalizować te propozycje i ocenić, czy ich wdrożenie będzie korzystne i zgodne z celami Programu. Wprowadzenie tych zmian może przyczynić się do zwiększenia efektywności działań Komisji oraz potencjalnego zwiększenia środków w budżecie przeznaczonym na profilaktykę i rozwiązywanie problemów społecznych, co umożliwi realizację szerszego zakresu działań profilaktycznych i interwencyjnych w Gminie.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto za udział w posiedzeniu (plenarnym) Komisji.

2. Członkowie GKRPA otrzymują dodatkowe wynagrodzenie za przeprowadzenie czynności kontrolnych w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto za każdą odbytą kontrolę (punkt) potwierdzoną protokołem z kontroli.
3. Członkom GKRPA przysługuje zwrot kosztów podróży na posiedzenia sądu w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego.

Podstawę do sporządzenia listy płac i wypłacenia wynagrodzenia członkom Komisji stanowi własnoręczny podpis na każdorazowo sporządzonej liście obecności lub protokole kontroli.

Obsługę administracyjno – księgową zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie w ramach zadań jednostki.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA OSÓB ZATRUDNIONYCH W RAMACH PUNKTU KONSULTACYJNEGO DS. UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE:

1. Terapeuta ds. uzależnień otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 4% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto / za przyjętą faktycznie osobę.
2. Psycholog otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto / miesięcznie.

VIII. MONITORING ORAZ EWALUACJA PROGRAMU

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy polegają w szczególności na:

- a) ewaluacji realizowanych działań;
- b) analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań;

- c) przygotowywaniu przez GKRPA sprawozdań dla Rady Gminy Siekierczyn;
- d) przygotowanie rocznej informacji (sprawozdania) o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (formularz KCPU G-1) oraz Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

Monitorowaniem realizacji zadań Programu zajmować się będzie GKRPA we współpracy z jego pozostałymi realizatorami.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba osób objętych wsparciem;
- b) liczba osób objętych działaniami pomocowymi m.in.: współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- c) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
- d) liczba rodziców objętych programami profilaktyki uniwersalnej;
- e) liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień;
- f) liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne instytucje;
- g) liczba osób przyjętych przez punkt konsultacyjny;
- h) liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- i) liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”;
- j) liczba wydanych opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu z uchwałami Rady Gminy Siekierczyn;
- k) liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia w zakładzie leczenia odwykowego.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia, czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ewaluacja ta może dotyczyć zarówno wyników danego działania, jak i też procesu jego implementacji. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacja Programu powinna mieć charakter ciągły i być dokonywana zarówno przez jego realizatorów, jak i też ewaluatorów zewnętrznych. Program ma charakter otwarty. W przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb zadania w nim wyznaczone mogą zostać zmodyfikowane, lub poszerzone.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Koordynatorem realizacji zadań wynikających z Programu jest Wójt Gminy Siekierczyn. W tym celu współpracuje on m.in. z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siekierczynie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, placówkami oświaty i kultury.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 r. zostanie przedłożone Radzie Gminy Siekierczyn w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku (od 2026 włącznie).

Sprawozdanie z działalności samorządu gminnego w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych składane jest corocznie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU).

WÓJT GMINY
Dariusz Perzyński

